

Nr 301.

Av herr **Forssell**, om anslag till utarbetande av en amiralitetskollegiets och den marina förvaltningsöverstyrelsens historia.

I sin underdåniga skrivelse den 31 augusti 1929 med förslag till beräkning av utgifterna beträffande sjöförsvaret för budgetåret 1930/1931 har marinförvaltningen under rubrik »utgivande av amiralitetskollegii och den marina förvaltningsöverstyrelsens historia» anfört i huvudsak följande.

År 1934 hava 300 år förflutit sedan amiralitetskollegium genom 1634 års regeringsform erhöi fast organisation.

Efter åtskilliga organisationsförändringar under tidernas lopp hava amiralitetskollegium åliggande förvaltningsärenden överflyttats till marinförvaltningen, som sålunda under 1934 kan sägas fira sitt 300-års jubileum.

Då det syntes marinförvaltningen synnerligen önskvärt, att till nämnda tidpunkt en ur vetenskaplig synpunkt tilfredsställande historisk framställning över de marina förvaltningsmyndigheterna från år 1634 intill våra dagar kommer till stånd, har marinförvaltningen den 24 september 1928 gjort underdånig framställning om medel för verkställande av förberedande arkivstudier m. m. för utrönande av den ungefärliga kostnaden för utgivande av en marinförvaltningens historia. Genom nådigt brev den 2 november 1928 medgav Kungl. Maj:t, att ett belopp av 750 kronor från sjöförsvarets anslag till extra utgifter finge ställas till ämbetsverkets förfogande för ifrågavarande ändamål.

Med anledning härav har på uppdrag av marinförvaltningen fil. dr E. Wendt dels verkställt en undersökning i vad mån förefintlig litteratur i ämnet kunde underlätta tillkomsten av arbetet i fråga samt i vad mån arkivforskning erfordrades, dels inkommit med kostnadsberäkning.

Av en till marinförvaltningen av dr Wendt ingiven promemoria framgår bland annat följande:

Litteratur, som kan vara till nytta vid ifrågavarande arbete, förekommer sparsamt, vadan ny forskning från grunden kräves i mycket stor utsträckning. Endast för tiden före 1680 är ett ganska betydande arbete undångjort samt i någon mån för tiden 1714—1727.

Den källmateriel, på vilken en flottans överstyrelsens förvaltningshistoria skulle bygga, förefinnes huvudsakligast i riksarkivet och är mycket rikhaltig ehuru till stor del svårbearbetad och kräver en ytterst tålmodsprövande genomgång av stora arkivaliemassor.

Arbetet är vidare av sådan omfattning, att det ej ligger inom möjlighetens gränser, att en person på den korta tiden av 3½ à 4 år skall kunna fullfölja

uppdraget, även om han kunde disponera all sin tid för ifrågavarande ändamål.

Förvaltningshistorien bör fördenskull indelas i tre avdelningar, vilka var och en erhåller sin författare. Den första avdelningen bör omfatta amiralitetskollegii historia, tiden 1634—1791, den andra avdelningen följande överstyrelsers historia, tiden 1791—1877, och den tredje slutligen längder och biografier över ämbets- och tjänstemän.

Vid uppgörandet av kostnadsberäkningen hava erfarenheterna från motsvarande arbeten med utgivande av »riksdagens historia» och »krigskollegii historia», vilka båda bekostas av statsmedel, legat till grund.

Sammanlagda kostnaden har beräknats sålunda:

	Författararvode.	Forskningsbidrag.	Summa.
Avd. I	11,100	7,560	18,660
Avd. II	7,500	4,440	11,940
Biografidel	—	—	11,500
			Summa 42,100

I dessa kostnader ingå ej tryckningskostnader, vilka icke kunna beräknas så lång tid i förväg, och ej heller de ökade kostnader, som sannolikt komma att uppstå genom att det beräknade författarearvodet ej kommer att täcka den löneminskning författarna kunna få vidkännas för att de i rätt tid skola kunna fullgöra sina uppdrag.

För arbetets rationella bedrivande erfordras under de första åren ett något högre anslag än de därpå följande, varför anslaget bör fördelas på budgetåren 1930—1933 med 17,000, 15,000 och 10,000 kronor, resp.

I anslutning härtill hemställde marinförvaltningen, att det täcktes Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att för utarbetande av en amiralitetskollegii och den marina förvaltningsöverstyrelsens historia för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 17,000 kronor.

Anslaget ifråga har emellertid icke upptagits i statsverkspropositionen. Då det är av stort allmänt kulturellt intresse, att här ifrågavarande förvaltningshistoria kommer till stånd, och synnerligen önskvärt, att den kan föreligga utarbetad och färdigtryckt vid tiden för 300-årsdagen av 1634 års regeringsform, vilken infaller den 29 juli 1934, får jag härmed föreslå,

att riksdagen måtte besluta att för utarbetande av en amiralitetskollegii och den marina förvaltningsöverstyrelsens historia för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 17,000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1930.

Arne Forssell.